

TA'MINOT ZANJIRI SIYOSATI

1. Kirish

“O‘zbekiston texnologik metallari kombinati” aksiyadorlik jamiyati (keyingi o‘rinlarda – “UZTMK”) O‘zbekistonning muhim va strategik minerallar sanoatini jahon miqyosida namoyon etuvchi yetakchi kompaniyalardan biridir.

UZTMK volfram, molibden, reniy, grafit, selen, tellur, litiy, nikel va kobalt kabi texnologik metallar yo‘nalishida faoliyat yuritadi hamda global ta‘minot zanjirlarining muhim ishtirokchisi sifatida barqaror va mas‘uliyatli “Kelajak metallari” ekotizimini rivojlantirishni o‘zining strategik maqsadi sifatida belgilagan.

Mazkur Ta‘minot zanjiri siyosati UZTMKning jahon bozorida ishonchli, barqaror va shaffof hamkor sifatidagi obro‘cini yanada mustahkamlashga qaratilgan bo‘lib, faqat mojarolarga aloqador bo‘lmagan (conflict-free) va “Mojaroli va yuqori xavfli hududlardan olinadigan minerallar uchun mas‘uliyatli ta‘minot zanjiri bo‘yicha OECD Due Diligence Yo‘riqnomasi” (3-nashr) talablariga doimo javob beradigan materiallarni xarid qilish majburiyatini belgilaydi.

Mazkur majburiyat doirasida UZTMK OECD Yo‘riqnomasining I-ilovasida belgilangan 5 bosqichli Due Diligence (tegishli tekshiruv) tizimini amalga oshiradi.

UZTMK mineral resurslardan noqonuniy foydalanish, noqonuniy qurolli nodavlat guruhlarini moliyalashtirish hamda mojaroli va yuqori xavfli hududlarda (CAHRA) inson huquqlarining buzilishini qat’iyan qoralaydi.

Kompaniya o‘z ta‘minot zanjirining shaffof, kuzatuvchan va mojarolarni moliyalashtirishga bevosita yoki bilvosita hissa qo‘shuvchi 3TG minerallardan (qalay, tantal, volfram va oltin) xoli bo‘lishini ta‘minlashga intiladi.

2. Siyosatning maqsadlari

OECD Yo‘riqnomasining II-ilovasi hamda Qalay, Tantal va Volfram bo‘yicha qo‘shimcha talablarida keltirilgan tavsiyalar asosida UZTMK Tijorat masalalari bo‘yicha Boshqaruv raisining o‘rinbosari nazorati ostida faoliyat yurituvchi va Bosh direktor hamda Boshqaruv tomonidan tasdiqlangan boshqaruv tizimi doirasida **Ta‘minot zanjiri bo‘yicha Due Diligence dasturini** joriy etgan.

UZTMK ushbu dasturni xarid faoliyatida qo‘llaydi va o‘z siyosatlari hamda talablariga muvofiq faoliyat yurituvchi yetkazib beruvchilarni qo‘llab-quvvatlaydi.

UZTMK quyidagi faoliyat yoki harakatlarda ishtirok etgani aniqlangan yoki shunday faoliyat bilan shug‘ullanishda gumon qilinayotgan yetkazib beruvchilar bilan hamkorlikni rad etadi va/yoki hamkorlik munosabatlarini to‘xtatadi:

1. Inson huquqlarining eng og'ir shakldagi buzilishlari, shu jumladan qiynoqlarning har qanday shakli, shafqatsiz, g'ayriinsoniy yoki qadr-qimmatni kamsituvchi muomala, majburiy mehnat, bolalar mehnatining eng yomon shakllari, jinsiy zo'ravonlik kabi boshqa og'ir inson huquqlari buzilishlari, harbiy jinoyatlar va insoniyatga qarshi jinoyatlar.
2. Noqonuniy qurolli nodavlat guruhlariga bevosita yoki bilvosita ko'mak ko'rsatish.
3. Ta'minot zanjirida kon maydonlari, transport yo'nalishlari va yuqori bo'g'indagi ishtirokchilarni noqonuniy ravishda nazorat qiluvchi davlat yoki xususiy xavfsizlik kuchlariga bevosita yoki bilvosita ko'mak ko'rsatish yoki ularning faoliyatida ishtirok etish.
4. Minerallarni qazib olish, savdosi, qayta ishlanishi, tashilishi yoki eksporti bilan bog'liq poraxo'rlik, firibgarlik yo'li bilan noto'g'ri ma'lumot taqdim etish, tovlamachilik, shuningdek noqonuniy soliqlar, yig'imlar yoki undirmalar natijasida yuzaga kelgan yoki ular bilan bog'liq bo'lgan pul mablag'larini legallashtirish (pul yuvish).
5. Soliqlar, yig'imlar va royalti to'lovlarini to'lamaslik natijasida yuzaga keladigan salbiy ta'sirlar.

UZTMK o'z ta'minot zanjirini boshqarishda quyidagi strategik maqsadlarga erishishni ko'zlaydi:

2.1. Asosiy maqsadlar:

- mas'uliyatli, shaffof va barqaror ta'minot zanjirini ta'minlash;
- xom ashyo va komponentlar manbalarida xavfsizlik hamda qonuniylilikni kafolatlash;
- inson huquqlari, atrof-muhit talablari va mehnat standartlariga to'liq rioya etilishini ta'minlash;
- muhim minerallar bozorida yetkazib beruvchilar bilan barqaror hamkorlik munosabatlarini rivojlantirish.

2.2. Strategik maqsadlar:

- UZTMK faoliyatining xalqaro **RMI, IRMA, ISO 26000 va ESG standartlari** talablariga to'liq muvofiqligini ta'minlash;
- global texnologik kompaniyalar bilan uzoq muddatli hamkorlikni rivojlantirish uchun ishonch mexanizmlarini mustahkamlash;
- mineral xom ashyolar yetkazib berishdagi geosiyosiy xavflarni kamaytirish;
- bozor va logistika barqarorligini ta'minlaydigan ta'minot tizimini shakllantirish.

3. UZTMK Ta'minot zanjiri siyosatini asoslovchi xalqaro me'yorlar

Mazkur Siyosat quyidagi xalqaro talablar bilan to'liq muvofiqlashtirilgan:

- **Mas'uliyatli mineral ta'minot zanjirlari bo'yicha OECD Due Diligence Yo'riqnomasi** – mineral ta'minot zanjirlarida mas'uliyatli tegishli tekshiruv (Due Diligence) o'tkazish talablari;
- **Responsible Minerals Initiative (RMI)** – mas'uliyatli minerallar bo'yicha RMI tashkiloti talablari;

- **IRMA – Mas’uliyatli konchilik bo’yicha xalqaro standart;**
- **ISO 26000 – Ijtimoiy mas’uliyat bo’yicha xalqaro standart;**
- **ISO 37001 – Korrupsiyaga qarshi boshqaruv tizimlari bo’yicha xalqaro standart;**
- **BMTning Global kelishuv tashabbusi (UN Global Compact) – BMT Global kelishuvi talablari.**

Mazkur xalqaro standartlar UZTMKning xalqaro bozorda ishonchli va mas’uliyatli yetkazib beruvchi sifatida tan olinishiga xizmat qiladi.

UZTMK xarid faoliyati yoki siyosatlariga ta’sir ko’rsatishi mumkin bo’lgan tarmoqqa oid dolzarb ma’lumotlardan xabardor bo’lish, shuningdek, tegishli ma’lumotlarni faol ravishda almashish maqsadida quyidagi tarmoq uyushmalari va hamkorlik tashkilotlarida ishtirok etadi:

1. **Minor Metals Trade Association (MMTA)** – Kichik hajmdagi metallar savdosi assotsiatsiyasi.
2. **International Tungsten Industry Association (ITIA)** – Xalqaro volfram sanoati assotsiatsiyasi.

4. Qo’llash doirasi

Mazkur Siyosat UZTMK bilan hamkorlik qiluvchi barcha tashkilotlarga, shu jumladan quyidagilarga nisbatan qo’llaniladi:

- birlamchi volfram xom ashyosi yetkazib beruvchilari;
- logistika va transport kompaniyalari;
- qayta ishlash hamda chiqindilarni boshqarish obyektlari, shuningdek ikkilamchi volfram xom ashyosi yetkazib beruvchilari;
- eksport-import hamkorlari.

UZTMK o’z mijozlarini “Konflikt minerallari” (Conflict Minerals) bo’yicha ****Dodd-Frank Wall Street moliyaviy islohoti va iste’molchilar huquqlarini himoya qilish to’g’risidagi qonuni (Dodd-Frank Wall Street Reform and Consumer Protection Act)****ning 1502-bo’limida hamda AQSh Qimmatli qog’ozlar va birjalar komissiyasi (U.S. Securities and Exchange Commission) tomonidan ushbu qonun asosida qabul qilingan tegishli me’yoriy hujjatlarda va Yevropa Ittifoqining 2017/821-sonli Reglamentida belgilangan tegishli tekshiruv (Due Diligence) hamda oshkor qilish talablarini bajarishda faol qo’llab-quvvatlash majburiyatini oladi.

Zarur hollarda, UZTMK **Qazib oluvchi sanoat tarmoqlarida shaffoflik tashabbusi (Extractive Industry Transparency Initiative – EITI)** tamoyillari va mezonlarini amalga oshirishni qo’llab-quvvatlaydi, shu jumladan yetkazib beruvchilarni EITI tamoyillariga muvofiq amalga oshirilgan to’lovlarni oshkor qilishga rag’batlantiradi.

5. Siyosatni amalga oshirish va qayta ko'rib chiqish

- Mazkur Siyosat barcha yetkazib beruvchilarga rasmiy ravishda yetkazilishi lozim.
- Mazkur Siyosatda belgilangan talablar barcha shartnomalarga kiritilishi kerak.
- Mazkur Siyosat har yili qayta ko'rib chiqiladi.
- Siyosatga kiritiladigan o'zgartirishlar xalqaro standartlar va bozor talablariga muvofiq ravishda amalga oshiriladi.

6. Shikoyatlar va murojaatlarni ko'rib chiqish mexanizmi

UZTMK quyidagi elektron pochta manzili orqali murojaatlar va shikoyatlarni qabul qilish hamda monitoring qilish mexanizmini faol yuritadi: grievance_support@uztmk.uz. Kompaniya yetkazib beruvchilarni, pudratchilarni, ta'minot zanjiri ishtirokchilarini yoki boshqa manfaatdor shaxslarni aniqlangan muammolar va xavotirlar to'g'risida xabar berishga faol ravishda rag'batlantiradi.

- Monitoring holati: Murojaatlar doimiy ravishda nazorat qilinadi va murojaat qabul qilinganligi to'g'risida avtomatik ravishda tizim orqali yoki rasmiy shaklda ko'pi bilan 7 ish kuni ichida tasdiq yuboriladi.

Murojaat qilish imkoniyatlarini cheklovchi to'siqlarni bartaraf etish va mexanizmning yaxlitligini ta'minlash maqsadida UZTMK quyidagi majburiy operatsion tamoyillarni amalga oshiradi:

- Maxfiylik kafolatlari: Barcha kelib tushgan murojaatlar, xabarlar va murojaat qiluvchi shaxsning shaxsini aniqlashga oid ma'lumotlar qat'iy maxfiylik asosida ko'rib chiqiladi. Ish materiallariga faqat vakolatli komplayens xodimlari kirish huquqiga ega.
- Qasos choralariga nisbatan nol toqat siyosati: UZTMK har qanday shakldagi ta'qib yoki qasos choralariga nisbatan nol toqat siyosatini qo'llaydi, jumladan tahdid qilish, chetlashtirish, tijorat jazolari qo'llash yoki shartnomani bekor qilish kabi harakatlarga yo'l qo'yilmaydi.
- Huquqiy huquqlardan voz kechmaslik: Mazkur ichki kanal orqali murojaat yuborish murojaat qiluvchining davlat sud organlari orqali mustaqil huquqiy himoya vositalaridan foydalanish yoki tashqi yuridik maslahat olish huquqidan voz kechganligini anglatmaydi.

Qonun ustuvorligini ta'minlash tamoyillariga zid bo'lgan har qanday faoliyatga yo'l qo'yilmaydi, jumladan inson huquqlarini himoya qilish, kon ishchilari, uskunalari va obyektlar xavfsizligini ta'minlash hamda kon maydonlari yoki transport yo'nalishlarini qonuniy qazib olish va savdo jarayonlariga noqonuniy aralashuvlardan himoya qilish talablariga rioya etilishi lozim.

7. Yakuniy qoidalar

Mazkur **Ta'minot zanjiri siyosati** UZTMKning quyidagi yo'nalishlarini ta'minlovchi asosiy korporativ hujjat hisoblanadi:

- muhim va strategik minerallar sohasida kompaniyaning xalqaro nufuzini mustahkamlash;
- barqaror va shaffof faoliyat yuritishga bo'lgan sodiqlikni ta'minlash;

- xalqaro standartlar talablariga to'liq muvofiqlikni ta'minlash;
- eksport bozorlariga chiqish imkoniyatlarini kengaytirish.

Mazkur Siyosat Kompaniya Boshqaruvi tomonidan tasdiqlangan kundan boshlab kuchga kiradi. Zarurat tug'ilganda, bozor sharoitlari yoki qonunchilikdagi o'zgarishlarga muvofiq ravishda mazkur Siyosatga tegishli o'zgartirish va qo'shimchalar kiritiladi.

Mazkur Siyosat quyidagi xalqaro standartlar va tamoyillar asosida ishlab chiqilgan:

ISO 26000, ISO 37001, RMI, IRMA, ESG tamoyillari hamda BMT Global kelishuvi (UN Global Compact).